

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 21.

V Ljubljani, v soboto 24. maja 1902.

Letnik VII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrt leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg števil. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Slamnikarska obrt v kamniškem okraju.

Kakor v vseh avstrijskih deželah, tako je tudi na Kranjskem kmeti tako opešal in osirotel, da se je kmetu res nemogoče preživeti, ne da bi se zakopal v dolgove. Ker je pa naše ljudstvo, ki se prišteva z malimi izjemami kmet-skemu ljudstvu, v resnici pridno, zato se podviza, če le mogoče zagotoviti si kak pristranski zaslužek. Ob času, ko počiva poljsko delo in ko tudi živinorejski posli ne dajo veliko opraviti, se pečajo kmetске družine kamniškega okraja s s slamnikarstvom. Žalibog, da ni vsa slamnikarska obrt v njegovih rokah, ampak, da kmetске družine pleto le kite za slamnike, katere potem prodajajo tovarnarjem, tujcem - kapitalistom, ki zlodjevo zlorablajo kmetovo pridno in vstrajno delo.

Slamnikarska obrt se je v kamniškem okraju pričela pred kakimi 50. leti in se do današnjega dne čudovito naglo in ugodno razvila. Dasi pa je v slamnikarski obrti sami videti velik napredek, vendar ta napredek našemu Gorenjcu ne pripomore do boljšega v gmotnem oziru, ampak koristi le tujcem.

Ker se je slamnikarska obrt od njenega početka pa do danes precej spremenila in je dobila pred par leti povsem novo lice, zato jo hočemo na kratko opisati. V obrti razločujemo dve vrsti proizvodnje: šivanje slamnikov s stroji in drugi način, ki se je uvedel še le leta 1898. vezenje slamnikov, katero je ročno delo.

Prvi način, kakor smo rekli, vrši se s pomočjo strojev. S stroji se sešijejo kite v slamnike. Potreba je torej kit. Te kite pa naplete gorenjski kmet, oziroma njegovi otroci. Pletenje je grozno počasno delo in vzame mnogo več časa, kakor šivanje s stroji. Dočim naredi edna „šivanka“ s strojem do 30 slamnikov na dan, naplete pridna pletica v istem času komaj eno kito srednje vrste. Pride torej na eno „šivanko“ okoli 30 pletic.

Ker je delo deljeno, vidimo torej zopet pri tej vrsti, namreč proizvodnji slamnikov s stroji, dve podvrste. Prvo, t. j. pletenje kit iz slame, je v rokah kmetских družin, drugo pa, namreč konečno proizvodnjo, je kot monopol tujih, v kamniškem okraju naseljenih tovarnarjev, večinoma Tirolcev. Dobiček teh zadnjih odvisi torej od cen kit. Zato pa tudi pritiskajo z vsemi močmi na prve, da znižajo cene kolikor mogoče. Rekli smo že, da je pletenje kmetov postranski zaslužek. Vendar pa sedaj ne moremo imenovati več to zaslužek, ker kmet se je udal pritisku industrijskih magnatov tako daleč, da mu plete kite skoro zastoj. Kmet ne prevdari, da je tovarnar odvisen od njega, zato se ne ustavi oduhu. Pletenje kit je postalo res samo sredstvo za preganjanje brezdelnosti v zimskih dneh. Zadovoljen je kmet z vsakim plačilom, le da njegovi otroci ne sede brez dela križem rok za pečjo. Ravno zato pa, ker je zaslužek tako malenkosten, počiva pletenje spomladi, poleti in jeseni, ko morajo otroci kmetu pomagati na polju, ker mu gotovo več koristijo v vsakem oziru kakor če bi kite pletli. Pletenje kit je zelo dolgotrajno delo. Da se splete kita srednje vrste, t. j. dolga kakih 25 metrov, treba je zaviti slamo najmanj 25.000 krat.

Predno pa je slama ugodna za pletenje, dá tudi ta veliko opraviti. Treba jo je kolenčati, okošati in izbirati, potem se šele prične pletenje. In koliko mislite se dobi za kito dolgo 25 m, ki zahteva delo enega dneva? Strmite! Celih 6, kvečjem 10 kr.! Koliko jih je, ki bi do 25.000, kolikorkrat je treba slamo zaviti, predno je kita spletena, niti šteti ne hoteli. Imeli bi prav, le naš kmet je še toliko neumen, da dela tlako tovarnarjem. S tem seveda nočemo nikogar odvracati od pletenja. O le pletite, delajte kite lepe, goste, z lepimi zaokroženimi „krajci“ a zato zahtevajte tudi dostojno plačo.

Ko so napletene kite, pridejo torej v tovarno in tu v stroje, s katerimi naša gorenjska dekleta sešijejo lične slamnike. Šivanje se vrši

seveda v tovarni, ne na domu, kakor pletenje kit. V Domžalah in Mengšu, kjer je središče slamnikarske obrti, je uslužbenih 300 do 400 „šivavk“ in „vezavk“. Gredo pa Gorenjke tudi v slamnikarske tovarne drugih mest v delo, na pr. na Dunaj, v Prago, Budimpešto, Bukarešt itd. Slovenske delavke sploh v tej obrti čislajo in radi v delo sprejemajo, ker so res pridne in vestne. Večje tovarne imajo celo zunaj pribito tablico, ali pa označeno v cenikih, da imajo uslužbene Slovenke, ter s tem delajo reklamo svojim izdelkom.

Videli smo, kako poceni dobi tovarnar od kmeta kite. A ne zadovolji se samo s tem dobičkom, temveč odira še veliko bolj delavke. Te delavke „šivavke“ porabijo veliko sukanca, katerega morajo same kupovati. A ne samo to, da ga morajo same, ampak hujše je dejstvo, da ga smejo le pri svojem gospodarju kupiti, ker gorje delavki, ki si ga je preskrbela iz kake druge prodajalnice; tovarnar bi jo izpodil iz dela. Ta sukanec pa — čujte (!) — prodaja tovarnar po 40 kr. kolesce, dočim se ga lahko dobi v drugih prodajalnicah po 29 kr. Ima torej pri vsakem kolescu čistega dobička 11 kr. ne brez ozira na to, da ga v resnici pod 29 kr. kolesce dobi. Vzemimo torej, da dela v eni tovarni 50 šivavk (dela jih v nekaterih še več) eno leto, kar računimo 200 delavskih dni, (ker nekaj mesecev delo počiva.) Vsaka delavka porabi na dan eno kolesce sukanca, od katerega spravi tovarnar, kakor smo videli, 11 kr. čistega dobička v svojo bisago. Od 50 delavk dobi torej na dan 5 gld. 50 kr., a v enem letu (200 dneh) lepo svotico 1100 gld. Ali ni to oderuštvo v nebo vpijoče! Delavke ene tovarne, katerih vsaka naredi na dan po 30 slamnikov, a dobi plače le 50 do 80 kr., te delavke morajo dati samo pri sukancu nad 1000 gld. fabrikantu dobička. Ali oblasti ne vedo, da se to oderuštvo vrši že nekaj let sem, ali ne marajo proti njim uporabiti paragrafov, dočim se skrbno zasleduje vsakega berača, ki ne prosjači v svoji občini? Morda

Pogovor dveh idrijskih rudarjev.

N. „najbolj izobražen rudar, pristaš liberalne napredne stranke“. Ali si bral naš list, kako se za nas poteguje, „več luči“ pravi, pa se bodo slovenskemu ljudstvu vremena zjasnila in mi bomo na konju?

M. „manj izobražen klerikalec“: No po takih člankih, kakor se nahaja v zadnji „Jednakopravnosti“, kjer so zmetani v en koš Wolf, Lueger, nemški duh, Nagl, Šusteršič, se vam bo malo luči prižgalo. Še bolj boste zmedeni in tavalili v temi, kakor do sedaj.

N. Glej ga no! Ali ti zopet ni všeč? Saj so prenehali naši gospodje napadati idrijske svoje nesonišljenike! Vi bi morali biti pač hvaležni, da vas v miru puste in si na pike vzamejo nasprotnike od drugod. Vidiš v uvodnem članku tako pišejo, tam, kjer se kažejo vodilne misli in načela stranke in lista!

M. No, Wolfa jim že privoščimo, naj ga trgajo, kolikor jim drago. Ali kaj je hudega storil Lueger? Mi dobro vemo, da je on sam sebi, ko je župan postal, za polovico zmanjšal plačo. 24.000 kron je kar pustil davkoplačevalcem, to pač ni malenkost. Liberalni njegovi predniki so se dali mastno plačati trud za ob-

činski blagor, on pa je prihranil mestu naenkrat toliko svoto in kar sebi na škodo. Tak župan ni napačen. In vidiš, ko smo to brali, smo se takoj spomnili našega župana. Ko bi bil on prej čital uvodni članek, bi ga gotovo kot zalagatelj lista ne bi bil pustil tiskati, saj bi bil lahko slutil, da bodo ljudje takoj primerjali dunajskega župana z idrijskim. Oni si je pritrgal kar polovico plače davkoplačevalcem na korist — on je krščansko socialen — a naš, ki je napredno liberalen si je dal pa kar za dve polovici zvišati. Da mu je zato Lueger napoti, si lahko mislimo.

N. Ti pa precej oseben postaneš! To ni lepo!

K. Saj tudi vaš list osebe napada. Klin s klinom! No, pa pustiva za sedaj osebe in poglejva, kaj je z nemškim duhom, ki vlada v Avstriji. Ta duh je povzročil kaj ne, da pride za škofa v Trst Nemeč Nagl?

N. Kedo pa drugi? Saj imamo vendar Slovenci dovolj mož, ki bi bili za tako mesto sposobni, zakaj nas odrivaje? Kaj nismo celo Kranjci že dali naše duhovne za škofe v Trst in Gorico. In tudi Idrijčanje so že, in še službujejo v naši škofiji. Ni li vzroka dovolj, da se v svojem listu pritožimo nad tako krivičnim postopanjem?

M. Prav govoriš, samo vzroka, od kod to pride, ne čutiš. Kdo najbolj razširja nemški duh na Slovenskem? Ali ne liberalni Slovenci, tvoji voditelji? Se li niso oni zvezali z Nemci v deželnem zboru in na stran potisnili katoliške Slovence? Ali ne dajejo oni našega denarja 12.000 kron na leto za nemško gledišče, kjer se šopiri in vtrjuje nemški duh? Pomisli, še ti moraš na davkih ta nemški duh podpirati, ker so tako sklenili vaši voditelji v zvezi z Nemci.

In nemškega škofa so dali v Trst! Hočejo li dati Slovenca? Saj ne spoštujete nobenega škofa Slovenca. Kaj se je vse pisalo in obrekovalo nad pokojnim kardinalom in nad ljubljanskim škofom so celo na Dunaju stresali svojo jezo in kazali, da vam ni všeč škof, rojen Slovenec. Ni čuda tedaj, da vam hočejo vstreti. S Slovincem niste zadovoljni, dobro, imejte pa Nemca, tega boste gotovo rajši imeli, ker so vam bolj pri srcu liberalni Nemci, kakor katoliški. Tako vsaj zveza z Nemci in blatenje po liberalnih slovenskih časnikih zadosti glasno govori, da se tudi na najvišje mesto čuje. Spoznaš li sedaj, zakaj se vaši gospodje hudujejo nad istim pridelkom, katerega so si sami vsadili? Sedaj žanjejo, kar so sejali in ker jim setev ne gre po volji v klasje, bi pa radi te spake drugim natvezili.

celo nimajo postav proti temu grdemu izkoriščenju!

Na eni strani dobiva tovarnar kite od nezavednega kmeta skoro zastonj, na drugi mu delajo tlako delavke, odere se vsako pri sukancu, in potem — prosim Vas, ali je čudno, da slamnikarska obrt v kamniškem okraju napreduje. Pri takem počenjanju je lahko umljivo, da imajo danes oni, ki so prišli še pred kratkim časom v naše kraje kot krošnjariji, krasne hiše in trdne tovarne. Delavci in delavke so Slovenci, vse je narejeno pri celem obrtu z rokami Slovencev, le denar spravlja tujec. Tirołci imajo danes v Domžalah svojo nemško šolo, imajo nagromadeno bogastvo, a vse na račun našega kmeta.

Slamnikarska obrt je tedaj večinoma v rokah velikih industrijev. Vendar pa je v kamniškem okraju tudi mnogo malo-obrtnikov-slamnikarjev. Način, kako delujejo prvi, smo videli, zato pa sprevidimo takoj, da je malim obrtnikom odprt grob, ako se nočejo posluževati sleparskih sredstev. Ker so res naši Gorenjci prepošteni ljudje, zato tudi propadajo, ker goljufije jim vest ne dovoli. Nevarnost je torej, da se v kratkem času izgube vsi mali obrtniki, ker z velikimi magnati nepošteno konkurirati ne morejo. Edino sredstvo proti propadu bi še bilo: organizacija. Treba je zveze obrtnikov in stanovske zveze delavcev. Podrobneje o tem, kakor o drugi podvrsti slamnikarske obrti, namreč vezenju, bomo govorili v eni prihodnjih številik.

Idrija v državnem zboru.

Naš poslanec dr. Žitnik je v državnem zboru o nekaterih idrijskih razmerah govoril nekako takole:

Pred leti je vlada ustregla nekaterim nujnejšim zahtevam idrijskih delavcev. Ali ti delavci imajo še vedno opravičene zahteve, katerim bi vlada mogla ustreči. Idrijski rudnik bode po proračunu letos imel 3,184.980 kron dohodkov in 2,016.113 kron stroškov, torej 1,168.867 kron prebitka. Od tega prebitka mora pač vlada nekaj porabiti za izboljšanje gmotnih razmer idrijskih rudniških in gozdnih delavcev.

Ker smo dr. Šusteršič, Povše in jaz nedavno ekscelenci g. ministru že naštel vse te želje in zahteve, jih danes vseh ne ponavljam; le nekatere hočem omeniti.

Z novim letom je stopil v veljavo novi plačilni pravilnik. Po tem pravilniku delavci, ki po novem letu stopijo v delo, ne dobe plačilnih priklad „in pature“, to je, žita in drv, ampak v gotovem denarju.

S tem pa mnogim delavcem ni ustrezno. Nekateri, posebno tisti, ki imajo družino, bi raje dobivali priklade v žitu in drvih. Morda bi se to vprašanje tako rešilo, da bi rudniško ravnateljstvo naredilo pogodbo s tamošnjim konsumnim društvom glede prodaje moke rudniškimi delav-

cem. Rudnik naj bi društvu na leto plačeval primerno tangento. Jaz ne stavljam nobenega predloga, marveč le sprožim misel, kako bi bilo mogoče v tem oziru ustreči delavcem.

Najbolj zastopano vprašanje je glede drv. Po novem normalu dobivajo delavci odškodnino za drva v denarju. S tem pa delavci večinoma niso zadovoljni. Kmečki posestniki v okolici so že večinoma izsekali svoje gozde in le erar more delavcem drva prodajati po primerni ceni. Zato se boje rudniški delavci, da jim bode erar z eno roko uzel, kar jim je z drugo zboljšal. Zato prosim visoko vlado, da se tudi to vprašanje reši, kakor žele delavci.

Polog rudarjev je pa tudi več gozdnih delavcev, ki zahtevajo, da bi imeli enako plačo. Tudi gozdnih delavcev želje smo pismeno nannanili g. ministru. Poljedelsko ministerstvo pa meni, da so razne težave in ovire, ki izvirajo iz razlike dela. Res je, da je razlika med delom v gozdu in jami, vendar pa je nujno potrebno, da se tudi gozdnim delavcem plače primerno zboljšajo. V prvi vrsti se jim mora zvišati stalna plača. Dalje jih mora država zavarovati proti nezgodam, kakor je to že po zakonu določeno. Gozdni delavci tudi zahtevajo da se dela izvršujejo v lastni režiji in da se erar v prvi vrsti ozira na sinove in brate bivših gozdnih delavcev, kadar najema nove delavce. Z ozirom na to predlagam:

„C. kr. vlada se pozivlja, da se novi plačilni in provizijski normale pri državnem rudniku v Idriji iz nova popravi in sicer tako, da se kar mogoče ustrezne željam aktivnih delavcev in provizijoristov, ob enem naj vlada ustrezne tudi opravičenim željam gozdnih delavcev.“

Vlada pa mora skrbeti tudi za zdrava delavska stanovanja. Ni sedaj časa, da bi utemeljeval socialno važnost delavskih stanovanj. V Idriji se je v tem oziru že nekaj zgodilo, s tem pa to vprašanje ni še rešeno in bo vlada morala tudi v bodoče vso pozornost obračati na to. Hvaležno priznam, da je vlada letos za delavska vprašanja postavila v proračun 12.000 kron. Za nakup po rudokopu poškodovanih zemljišč je letos v proračunu 6.000 kron. Pri tej priliki moram zopet ponoviti prošnjo, naj bi se znane grablje v Idriji odstranile. V interpelaciji z dne 18. decembra 1901 je dr. Šusteršič obširno dokazal nujno potrebo, da se grablje odstranijo in tako preprečijo velike povodnji v Idriji in pa škode, ki jih imajo hišni posestniki, pa tudi erar. Gospod minister je sicer hitro odgovoril na dotično interpelacijo, naglašam pa, da grablje še stoje v Idriji in da se les plavi po Idriji do grabelj, namesto da se dovaža po cesti.

Tudi učiteljstvo na cesarski šoli v Idriji ima svoje opravičene želje. Naglašam samo, da njihove plače niso vabljive. Dokaz temu je dejstvo, da sta bili meseca maja 1901 na rudniški šoli razpisani dve učiteljski mesti, za kateri sta se oglasila le dva prosivca. Ker je bila ena

prošnja odklonjena in letos v januarju eno učno mesto zopet razpisano, se sploh noben prosivec ni oglasil. Že v šolskem letu 1900/901. je bil v V. razredu deske šole le poludneven pouk, istotako tudi letos več mesecev v III. razredu. Dalje so posamezni razredi prenapolnjeni in trebalo bi vsoprednic. To pa ne bo mogoče, dokler se učiteljskemu osebju primerno plače ne zboljšajo. V prvi vrsti pa bi se moral zboljšati „avancement“. Po sedanjem avancementu more učna moč priti v višji plačilni razred le tedaj, ako pred njo ena umrje ali pa gre v pokoj. To pa se zgodi enkrat na 10 ali 20 let. Tudi to vprašanje priporočam visoki vladi.

Izvirni dopisi.

Iz Kranja. (Naša godba.) V „Gorenjcu“ 10. t. m. se je g. C. Pirce vsedel na visoki stolec „bon ton-a“, ter najprej naštel vse lepe in nelepe lastnosti gosp. K. Floriana, ki je sedaj slučajno predsednik godbenega društva v Kranju, nato pa daje istemu, ki ne zahaja v osrečujočo družbo g. C. Pirca, v kateri edino se je v Kranju mogoče priučiti najfinejšemu vedenju in pravemu taktu, lekcijo o finem taktu na način, kakoršen je lasten edino le g. C. Pircu. Kako je bilo vse ono besedičenje in opravljanje g. K. Floriana iz trte izvito, naj slavno občinstvo samo sodi po naslednjih podatkih.

Godba se je zasnovala pred nekoliko leti po požrtvovalnosti vseh meščanov brez razlike strank. Prostovoljno so darovali denar za nabavo instrumentov in jo še sedaj velikodušno podpirajo, da ji omogočijo obstanek. Ker je bil pa prvotni odbor mešan, to se pravi, ker je bilo v odboru poleg Pircevih pristašev tudi nekaj meščanov, ki niso slušali na njegovo komando, začelo se je odboru intrigirati in se ruvalo tako dolgo, da so dotični meščani odstopili. S tem se je bila izpolnila srčna želja g. C. Pirca, ki je tudi takoj postal odbornik in si popolnil odbor docela s svojimi privrženci.

Takoj po tem preobratu zadela je godbo ista usoda, kakor vsa ona društva, v katerih ima g. C. Pirce odločilno besedo: šla je namreč rakovo pot.

Pri zadnjem občnem zboru pa je bila udeležba tako pičla, da je stari odbor liberalne stranke izgubil ves pogum še dalje ostati na krmilu, ter je odstopil. Dvomljivo zaslugo: razpustiti godbeno društvo — kar bi se po tedanjem finančnem stanju bilo moralo zgoditi — je velikodušno privoščil drugim. Društvo je bilo v zadregi kako sestaviti nov odbor, ker vsakdo se je radi slabega finančnega stanja bal prevzeti odborništvo. Društveniki so tedaj naprosili sedanji odbor, naj prevzame odborništvo, ker bi bilo škoda z veliko požrtvovalnostjo ustanovljeno godbo razpustiti. Na opetovane prošnje in prigovarjanje se je sedanji odbor odločil prevzeti odborništvo.

N. To imaš prav. Tudi mi smo se na tihem že menili o tem in ni nam šlo v glavo, zakaj bi mi reveži plačevali zabavo bogati nemški gospodi v gledališču. Ko je bila zadnjič predstava v Idriji na korist sokolske zastave, sem moral sam plačati vstopnino, da sem se malo zabaval v gledališču. Zakaj ne bi denarni Nemci isto storili, kakor reven rudar? Ali veš, mi ne smemo preglasno misliti, če kaj ugovarjamo nam takoj odgovore: Tega vi ne razumete, taka je sedaj politika, pa je mir! in umolkniti moramo. Da škofa naši ne spoštujejo smo že večkrat brali, slišali zabavljanje, a tudi skusili sami. Ko so pred leti „Sokoli“ prišli v Idrijo, takoj je imel naš magistrat denarja, da je napravil slavo, pri katerem so Sokole lovili, a ko je škof došel birmovat naše otroke, se za njega niso zmenili.

M. Dr. Šusteršiča tudi obdelava v članku, on seve pri vaši gospodi ne velja nič, a ko bi bil on v vašem taboru, bi se bahali s takim talentom. Za nje je on brezpomembna oseba, a presv. cesar je pa le izrazil veselje, da ga zopet vidi v delegaciji in se je precej dolgo z njim pomenkoval. Kaj ne, ne morejo pozabiti, da je on iz svojega dal tisočak za kmeta, med tem, ko njegovi nasprotniki ravno od kmeta vlečejo

tisočake. Saj se je celo nekdo — najbrž iz Idrije — zadril v kranjskem „Gorenjcu“ nad našim katehetom, ki je letos potoval v Rim na božjo pot. Se ve, da pozabijo povedati, da je katehet šel tja na svoje stroške, ne pa, kakor nekateri, ki so se šli v Pariz na razstavo predlanskim razveseljovat, a so celo iskali podporo od dežele, t. j. od davkoplačevalcev. In to jih boli, da se dobe nesebični ljudje.

N. Tovariš, meni se nekaj dani. — Kaj pa še o tem misliš, ko v članku tudi jezuite prijemam in jim podtikuje „namen posvečuje sredstva“. Vidiš, jezuitje so bili že dvakrat v Idriji na misijonu. Jaz sem videl te gospode obakrat bili so zelo delavni in vse zastonj opravljali. Imeli so namen nas podučiti in to so res storili brez naših sredstev — brez vsacega plačila.

M. Le potrpi! Tudi to zveš. Sedaj govore, da veliko piše neki drugi gospod za našo „Jednakopravnost“, iz pisave se tudi pozna druga roka. Pravijo, da je ta gospod akademično izobražen, a ravno v tej zadevi — jezuiti — se kaže, da je nekaj akademija zagrešila, ali pa on sam. Prevelika praznota in zmota nam zija nasproti. Tako zavijajo, ali take laži tvorijo navadno judovski časnikarji in tudi nekateri naši,

a le tisti, katerim je zmanjkalo v šolah talenta ali dobre volje do študiranja in so tako prisiljeni pisati radi vsakdanjega kruha. Ne bi pa kaj tacega pričakovali od gospoda, ki ima zagotovljen kruh in se ponaša z višjo izobrazbo in hoče celo luč drugim prižgati. Že dolgo vrsto let je namreč razpisana nagrada „1000 mark“ onemu, ki res dokaže jezuitom, da imajo tako načelo. Do sedaj se ni še nobeden dobil, ki bi bil to dokazal in prejel toliko nagrado. Kaj ne, kako bi se postavil oni v Idriji, ki bi res to korenito dokazal. 1000 mark bi dobil, imenitno in dolgo bi se s tako svoto lahko „krokalo“ in proslavil bi samega sebe in naše mesto. Ves omikan svet liberalnega tabora bi veselja vskliknil: V Idriji sveti taka luč, ki je nam razpršila dolgo trajno temo, v kateri smo živeli do sedaj glede jezuitov! A ker tega dokazati ne more, pa pogreva, kar so si judovski pisati izmislili. V tem se pa ravno kaže velika duševna revščina. Zabavljati je pač lahko, iz kakega časnika prestaviti nekaj psovka, ali zbrati kaka pikantna zabavljanja iz listov, to ne stane veliko truda, tudi ni potreba za to visoke omike. No, če se bode vam taka luč prižigala, boste še dolgo, dolgo v temi hodili.

N. Zamišljen odide.

Prevzel je torej zapuščino liberalnega odbora, ki je bila: Skrčeno število udov, prazna blagajna in 580 kron dolga!

Pri pregledovanju blagajniških knjig nastale so difference med odborom in prejšnjim blagajnikom g. Kokaljem. Hitro je to priliko porabilo okoli 30 članov, ki so kot podporniki odstopili, ra čelu jim seveda g. C. Pirc in njegovi najožji pristasi, večinoma odborniki in udje „Gor. Sokola“. Ti gospodje se toraj niso nič pomišljali oškoditi ali pa, če mogoče, uničiti godbo, za katero je vse meščanstvo do sedaj žrtvovalo lepe stotake.

Da se jim ta namera nikakor ni posrečila, naj slavno občinstvo razvidi iz števil, ki kažejo poslovanje prejšnjega in sedanjega odbora v enakih dobah:

Leto 1901. (prejšnji odbor)	
januar mesečni dohodek	223 kron
februar „ „	73 „
marc „ „	70 „
april „ „	92 „
maj „ „	99 „
Leto 1902. (sedanji odbor)	
januar mesečni dohodek	233 kron
februar „ „	158 „
marc „ „	169 „
april „ „	142 „
maj „ „	163 „

Sedanji odbor ima torej samo mesečnih prispevkov 308 kron več kakor prejšnji, poplačal je že prej omenjeni dolg 580 kron in razpolaga s hranilnično knjžico z 200 K. Godba torej ni več pasivna, kakor to tako rad povdarja „Gorenjec“.

Vsak pravično misleči človek bi mislil, da bo sedaj g. Pirc in njegovi privrženci godbo in nje člane pustili v miru, ko so ji odtegnili podporo, ji obrnili hrbet, ter po vrhu še pri vsaki priliki po gostilnah zabavljali čez njo.

A mirovati še ne morejo.

Ko je pretečeni četrtek napravil „Gorenjski Sokol“ izlet na sv. Jošt, pričelo se je privatnim potom nagovarjati trobentače mestne godbe, naj bi se udeležili izleta, akoravno je bilo znano, da napravi godba isti dan svoj redni promenadni koncert, katerega je odlašala že več nedelj radi slabega vremena. Očividni namen tu je bil: rušiti disciplino pri godbi.

In ko je g. K. Florian izvedel, kako se privatnim potom nagovarja kapelnika in trobentače k sodelovanju pri onem izletu, je to tudi privatnim potom zabranil. Tega bi pa gotovo ne bil storil, ko bi se bil „Sokol“ v ta namen obrnil na odbor. Zato naj se g. C. Pirc nauči uvideti, da z godbo, kateri je odrekel vso nadaljno podporo, nima pravice samovoljno razpolagati in da edino taktno bi bilo, obrniti se v tej zadevi na odbor, ne pa na posamezne člane.

Iz Idrije, 10. maja. (Da mine liberalce nervoznost.) „Obrambno društvo“ v Ljubljani me je opozorilo, kako se zanima celo precej oddaljeni „Gorenjec“ za mojo osebo. V 18. številki dne 3. maja poroča namreč ta list pod naslovom: „Nekaj o sorodnih prijateljih“ naslednje o meni: „Predzadnji „Slovenski List“ piše med drugim tudi to-le: „V Rimu se mudi okoli 100 Slovencev. Med njimi je tudi idrijski katehet, častiti gospod Oswald. Ta vzorni idrijski katehet, ki sicer samo študira, kakor trdijo najverjetnejši jeziki, kako bi po mnogoštevilnih zanih mu metodah izboljšal pouk pri svojih učnih urah, je šel torej kar sredi šolskega leta v Rim. Zakaj imenovani list izmed 100 v Rim potujočih Slovencev samo njega imenoma pove, se nam je zdelo nekam čudno. Zastavica pa je bila rešena takoj, ko smo zapazili, da je iz Idrije v zadnji številki le majhen dopis, ni pa od tam napolnjena polovica vsega lista, kakor smo to opažali zlasti zadnje mesece. Iz tega se da sklepati, da je ta častiti gospod Oswald v prav tesni zvezi s „Slov. Listom.““

Prav vesel sem, da zanimajo dopisi iz Idrije v „Slov. Listu“ celo daljni Kranj tako močno, da iščejo dopisnika. Kako radi jih čitajo pač še v Idriji, kjer se je ravno po teh dopisih razjasnilo marsikaj. To je tista moja te na zveza s „Slov. Listom“. Ako pa sodite, da teden za tednom zalagam polovico „Slov. Lista“ z dopisovanjem, bi ta sodba nikakor ne bila nečastna

zame. Žal, da precenjata moje moči. Kadar pa mi bodo prepuščale stanovske dolžnosti, deloval bom javno kakor doslej, ne da bi prosil dovoljenja liberalcev, najmanj v Kranju, ker jih niti ne poznam. Tudi kadar bom želel kam iti kar sredi šolskega leta — kakor zadnjič v Rim — oglasil se bom pri svojih predstojnikih in dobrih tovariših ter oskrbel, da ne bo trpela šola, najsi tudi kar sredi šolskega leta ne bo mene v Idriji. Kjer pa bi imel biti količkaj nadležen, ne bom nikdar potrkal. Ako vidim ali čujem na potovanju kje kaj zanimivega, po svoji navadi tudi v prihodnje še sporočim temu ali onemu krščanskemu listu — in naj potem tudi imenoma pove samo mene izmed 100 drugih potujočih. Kar pa se tiče mojega študiranja, kako bi po mnogoštevilnih znanih mi metodah izboljšal pouk pri svojih učnih urah, prepustite to mojim nadzornikom ter poslušajte raje, kaj trdijo najverjetnejši jeziki o vaših prijateljih. To proučujte!

Francisek Oswald, c. k. katehet.

Iz Železnikov. (Odgovor na dopis v „Slov. Narodu“ dne 14. maja 1902, št. 199.) Ker je, kakor znano, „Slov. Narod“ najinteresantnejši cerkven list na Slovenskem, poslali so mu naši naprednjaki v svojem dopisu mej drugim tudi obvestilo o duhovniških izpremembah pri nas. „V kratkem smo imeli“, tako slove stavek, „oziroma izgubili kaplana Jarca, sedaj pa dobimo novega g. Smukavca. Pri prvem so inteligentni izpustili naslov gospoda, pri drugem so pozabili, da je kaplan. Če je namenoma storjeno pri prvem, umejemo zakaj. Ako je iz pozabljivosti, obžalujemo zmedenost „narodnih“. Na to dejstvo opozarjamo prihodnje g. kaplane.

Kar se tiče konzuma, je resnica, da si je društvo postavilo lepo hišo s krasnim pročeljem, lepimi prostori, na jezo liberalcev, v veselje ljudstvu. Milo vzdihovanje v „Slov. Narodu“ kliče oblasti na pomoč, da bi preprečile sleparije konsuma, ali še bolje, da bi zaprle vrata „nesrečne“ hiše. Mi rečemo le toliko, ako bi se res dogajale sleparije, bi gotovo v to poklicane oblasti iste preprečile, osobito, ker jih iste „neke osebe“ neprestano nadlegujejo stopiti konzumu s paragrafi za vrat.

Slednjič bi konzumu naši inteligentni še pustili živeti, da je zboljšal žalostno stanje, ali, ker „dosedaj žalostnega položaja v Železnikih ni obrnil, zato naj propade.“ Ne bodite smešni! Vi tožite o žalostnem položaju, vi, ki ste pred nekaj leti vdušili vsak klic delavca-trpina po zboljšanju njegovega stanu? Z veseljem pa beležimo, da sta bralno društvo in konsum, če se ne zboljšala stanja, vsaj odprla ljudem oči, da so spoznali v sebi ljudi, ki morejo v prospeh svojega materijelnega stanja tudi sami kaj pomembnega storiti.

Tožite, da vam konsum ne daje dela. Spomin vam peša, ako se ne spominjate, koliko opravkov vam je že konsum dajal. Dan ni bil dosti, celo noč se je privzela, samo da se je zalezovalo konsumce. Da pa sedaj resnega dela nimate, je razvidno iz tega, da se vkvarjate z dopisi za „Narod“.

O pijanih katoliških tolpah vam bi pripočali molk, sicer utegnejo o priliki iste najti odmev v zelo pijanih inteligentnih skupinah. Sicer nismo natanko poučeni o topiču in kaj je bilo s streljanjem; toliko pa trdimo, da Hafnerjevi obitelji želimo iz vsega srca mej dnevom in nočjo svetega miru.

Zapalila je topič seveda roka katoliško mislečega moža, tako trdite v dopisu. Ker le ljudje, ki „ljubijo vero, če je pomešana z jagodovcem in slivovko“ zamorejo kaj takega storiti. Stavek o „pomešani veri z jagodovcem in slivovko“ je budalost. Resnica pa je, da budalosti včasih pišejo ljudje, katerih možganim so včasih primešani vinski ali pa žganjarski duhovi. Nas bi bolelo, ako bi se moglo o nas trditi, kar se trdi o gotovih ljudeh, da so vdušili versko prepričanje z vinom in —

Politični pregled.

Razkritja o Wolfu. Te dni je prišla na svetlo Schalkova brošura, v kateri so na dolgo in široko naštetje vse Wolfove pregrehe v mi-

nulosti, in teh ni ravno malo. Schalk pa zatrjuje v uvodu, da je marsikaj zamolčal, ker ni hotel kompromitirati neke tretje osebe. Ko se je izvedelo o Wolf-Seidlovi aferi, pravi nadalje Schalk, je vsenemški klub najprej zahteval od Wolfa, naj položi svoj mandat in istočasno se je sklenilo subvencionirati Wolfovo glasilo „Ostdeutsche Rundschau“. Ko se je pa Wolf zopet predstavil za kandidata v svojem nekdanjem volilnem kraju in je med tem (tako vsaj zatrjuje Schalk, kar mu pa mi ob najboljši volji ne moremo verjeti. Op. ured.) prišlo na svetlo več njegovih pregreh, je vsenemški klub sklenil, izključiti ga iz vsenemške stranke. Schalk pripoveduje potem o že znani aferi Wolfovi sè Seidlovo soprogo in zatrjuje med drugim tudi, da je Wolf tedanji svoji ljubici in sedanji Seidlovi soprogi, ko je bila v blagoslovljenem stanu, svetoval kaznjiva dejanja, Wolf je svoji ljubici zapretel, da se ustrelji, ako ne bo ona molčala o vsej stvari; Wolf je bil namreč takrat poročen. Wolf je skrbel tudi za to, da bo mogel nadaljevati razmerje sè svojo ljubico tudi potem, ko bo ona postala Seidlova soproga. Dalje pripoveduje Schalkova brošura, da Wolf ni plačeval svojih dolgov ter da je zlorabljal zaupanje svojih političkih somišljenikov. Enkrat mu je nek njegov prijatelj posodil več vrednostnih listin, da jih zastavi ter da si tako dobljeni denar obdrži kakor posojilo. Wolf pa je proti izrecni volji lastnika dotične listine naravnost prodal. Nekemu drugemu svojemu upniku je obljubil, da mu povrne dolg, ko dobi nazaj kavcijo svojega lista. Ko pa je bila kavcija odpravljena in so mu bile dotične vrednostne listine povrnjene, je Wolf te prodal na svoj račun, ne da bi bil plačal dolg. Dalje se očita Wolfu, da je hotel svoj list prodati Rusiji in da se je to le slučajno razkrilo in preprečilo. Ko ga je radi tega pozvala stranka na odgovornost, opravičeval se je, da ima list premajhne dohodke; Wolf da je zahteval prav kneževih dohodkov. Wolf da je dosegel subvencijo od uprave državnih železnic ter od južne železnice; skušal da je doseči subvencijo tudi od ministerstva. Schalk pripoveduje tudi o pogodbi med upravo lista „Ostdeutsche Rundschau“ in kartelom tovarnarjev sladkorja, vsled katere pogodbe se je ta list stavljal kartelu na razpolago ter dobival zato primerno subvencijo. Schalk izjavlja, da prevzema odgovornost za vse, kar je priobčeno v tej brošuri, da bo, ako ga Wolf toži, dokazal vse to pred sodnijo ter tam navel še nove slučaje. V čudnej luči se nam vidi ono vsenemško geslo: „Durch Reinheit zur Einheit“, ako pomislimo, da je Wolf zakrivil vse te grehe še takrat, ko je bil odličen član vsenemške stranke, da so voditelji stranke vedeli o vseh teh njegovih grehih, a so ga vendar trpeli med seboj. Izključili pa so ga še-le tedaj, ko je začel postajati nevaren konkurent očetu Schönererju.

Nemška „kulturna mislija.“ V Poznanju na pruskem poljskem izhajajoči poljski list „Praca“ prijavlja pod naslovom: „Zapor kakor najnovejše odgojevalno sredstvo“ jako poučno sliko o tamošnjih šolskih razmerah. Iz urnika za razred I. b je razvidno, da je tekom tedna med urami, ki so določene za običajne predmete, tudi 8 ur določenih izrecno za zapor. To je res krasen dokument nemške — „kulture“.

Rusi, Poljaki in Nemci. Kuryer Poznanjski priobčuje ta le značilni dogodek: V Kališu jo nedavno tamošnji nemški — redarstveni nadzornik priredil sijajno gostijo nekemu pruskemu dostojanstveniku na čast. Na tej gostiji je bilo tudi nekaj ruskih častnikov. Med pojedino je policijski nadzornik nazdravil skupni akciji Rusov in Prusov proti Poljakom ter je na zaključku svoje zdravice zaklical: „Pereat Polonia!“ (Poljska naj propade!) Na to pa se je začul hrupen odgovor med gosti: „Prosimo, da ne govorite takih besed!“ — Nемец je pogledal okoli sebe in zapazil v svoje začudenje, da so vsi ruski častniki položili svoje čaše na mizo! In vsi so bili silno razburjeni. To vide, je hotel Nемец vse zasukati na šaljivo stran ter dati svoji zdravici povsem drugačen značaj. Ali ruski častniki ga niso hoteli poslušati, marveč se je njihov polkovnik dvignil in izjavil najodločneje, da ruski častniki, kakor Slovani, ne pritrde nikdar vskluku: „Pereat Polonia!“ in da tega

vsiklica v svoji navzočnosti ne dovoljujejo niti Prusom. Na to je bila situacija taka, da so se gostje hitro razšli.

Napad na španjskega kralja Alfonza XIII.

Ko se je peljal mladi španski kralj Alfonz XIII., ki je prevzel še le te dni vladu, v soboto 17. t. m. v parlament, usrelil je neki Phuic, natakak, proti kočiji, v kateri je sedel kralj s kraljico materjo, z revolverjem, ne da bi koga zadel. Ko je počil strel, skočila je kraljica mati po koncu, kakor da bi hotela s svojim truplom obvarovati sina. Tako se glase nekatere vesti, došle iz Madrida, ki so pa še precej verjetne, posebno zaradi tega, ker poročajo ob enem od tam, da so prišli te dni neki zaroti na sled, ki je imela namen kralja usmrtiti. Zaprli so namreč šest oseb ter našli v njih stanovanjih več dinamičnih patron, ki naj bi se vrgle pod voz, v katerem bi se vozil kralj. Druga poročila pa pravijo, da je napadalec Phuic — tako se namreč imenuje dotični trinindvajsetletni človek — blazen ter dostavljajo, da je vrgel v kraljevo kočijo le zaljubljeno pismo, naslovljeno na ime infantinje Marije Terezije. Po teh poročilih bi bil ta Phuic natakak, ki je bil zaradi tega odpuščen pred par leti iz službe ter odpravljen na svoj dom, kjer je jednaka pisma že takrat pisal infantinji Mariji Tereziji.

Domače novice.

IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani je vspel sijajno. Slovanske časnikarje je narod, kjerkoli so se pokazali, slovesno sprejemal in jih navdušeno pozdravljal. Tudi slovensko kršč. soc. delavstvo se je povsod pridružilo pozdravom. Shod se je vršil v znamenju pravega slovanstva in je storil na korist slovanskega časnikarstva mnogo koristnih sklepov. Vse se je izvršilo natančno po naznanjenem vspredu. Velepomembni ste bili burno pozdravljeni izjavi Poljaka dr. Marijana Zdiehovskega, vseučiliškega profesorja iz Krakova, ki je dejal: „Misel, spojiti narodne zadeve s stremljenjem po krščanskem idealu, to je misel slovanska, in zato smo jo dolžni povdarjati vedno, kadar se skupno zbiramo.“ Češki posl. Klofač pa je ob navzočnosti slovenske „inteligence“ v „Narodnem Domu“ dejal: „Brez delavstva nima slovanska politika cilja. Slovanska inteligenca je preveč blazirana. Kar ni ljudsko, ni narodno. Najboljši narodnjaki se dobivajo med najrevnejšimi ljudmi.“ Izleti so se izvršili vseskozi povoljno.

Dr. Tavčar in slovanska bodočnost. Na banketu slovanskih časnikarjev je govoril tudi dr. Tavčar. Pozdravljalo se ga to pot ni nič. Za nas je zanimivo, kako je dr. Tavčar napiljal slovanski bodočnosti. Dobesedne njegove besede so bile: „Mnogo se med Slovani vzdihuje, a Slovani kot taki nimamo povoda preveč zdihovati. Usodi se moramo zahvaliti, da se na tistem stališču kot danes nahajamo!“ Slovani se torej lahko zadovoljimo s sedanjim svojim položajem, posebno menda v obmejnih krajih, a ako bomo poslušali ta dr. Tavčarjev nauk, ne bomo nikdar doživeli — velike slovanske bodočnosti!

Trikrat fej! „Slovenski Narod“, ta list „inteligence“ je priobčil binško soboto v slavnostni številki povodom časnikarskega shoda podlistek „Binkošti“, v katerem se tako-le norčuje iz zakramenta sv. birme: „Nikjer se tako po ceni ne delijo zausnice, kakor o Binkošti v Šenklavžu.“ Ni čuda, da tak list, ki je tako blasfemičen, piše, da „večina kranjske duhovščine pretvarja Kristusove nauke.“ Takemu listu trikrat „fej“, ki naj velja tudi „inteligenci“, ki tak list odobrava. Kako so neki tako blasfemijo sprejeli liberalci, katerih otroci so bili pri sv. birmi?

V. shod slovanskih časnikarjev bo, kakor je določil shod slovanskih časnikarjev prihodnje leto v Plznu.

Časnikarski shod in krščansko-socialni delavec. Od Dev. Marije v Polju se nam piše: Brate slovanske časnikarje pozdravili so zastopniki naših krščansko-mislečih društev na kolodvoru v Zalogu, kjer se je zbralo lepo število ljudij, ki so s slovenskimi trobojnicami in pa-

peževimi zastavami in krepkimi živijo-klici dali duška svojemu narodnemu čustvu in radosti na prihodu dragih gostov. Le žal, da se brzovlak pri nas ne ustavi — sicer bi pripravili lepši sprejem.

C. kr. ministerstvo za notranje zadeve — in pa „Gorenjec“. Zadnja številka „Gorenjca“ z dne 17. maja prinaša novico, da je c. kr. ministerstvo za notranje zadeve zavrnilo pritožbo g. T. Pavšlarja in drugov radi odgoditve volitve v okr. belniško blagajno, mej tem, ko prizadeti še do danes, dne 21. maja, ne vedo ničesar o tem. Čudili bi se, da je rešitev dotičnega odloka c. kr. ministerstva bila dostavljena prej „Gorenjcu“, kakor pa dotičnim, ki so pritožbo vložili, — čudili, ako bi ne vedeli, v kako tesni zvezi sta sedanji šefredakter „Gorenjcev“ in voditelj liberalne stranke s sedanjim voditeljem glavarstva! Čuje se, da je le-ta slednji v vedno uslugo svojemu bratrančku na redakterskem stolcu — in to v splošno nezadovoljnost meščanstva, ki po vsej pravici sme pričakovati, da so uradniki v svojem uradnem poslovanju popolnoma — nepristranski, in toliko dostojni, da preskrbe, da se uradne tajnosti ne obošavajo pred časom na veliki zvon.

Gospod Alfonz Pirc je še vedno vodja glavarstva v Kranju, kjer je njegov bratranec g. Ciril Pirc deželni poslanec.

Nekoliko odgovora „Gorenjcu“. Zadnji „Gorenjec“ je poročal o meni, da sem se vdeležil v neki vodni zadevi ogleda na Kokri, dasiravno, kakor pravi, nisem imel nobene pravice, vtikati se v sporno stvar, in da so me nadvodne nimfe hotele vreči v vodo, ter da sem se branil z revolverjem za žive in mrtve. Resnica pa je, da so visoki mlinarji k levemu bregu napeljali vodo reke Kokre in da nam posestnikom sedaj voda napravlja vsled tega mnogo škode. Pravico imam tudi jaz vtikati se v to stvar, ker imam ob tem vodotoču štiri parcele, to je več sveta, kakor vsi visoki mlinarji skupaj. Šel sem zaradi tega k ogledu, da sem videl kaj ti mlinarji delajo. Imel sem res revolver pri sebi, ker ga imam pravico nositi in ga večkrat nosim seboj. Nekaj navzočih žensk je bilo pametnih, nekaj pa od špiritovca opojenih. Pa tudi teh „nimf“ se ni nihče bal. Gorenjski možaki se prav nič ne bojimo novodobnih nimf, da bi nas kam metale, najmanj pa takih, ki ne pridejo od vode, ampak od „vodke“. Zakaj se „Gorenjec“ v mene zaganja, pove v članku, ko pripoveduje, da sem predlagal na občnem zboru kmetijske podružnice v Šenčurju, da naj se izključi član Franc Kuralt. Dopisnik X, ki je pa neumen, ko se skriva za tujo črko, ker ga vsi poznamo, se jezi in tvezi o prokletstvu v šoli in laže, da sem precej potem odšel ves zmeden in nervozen. Res je, da sem kmalu potem odšel, ker nisem hotel skupaj biti z izzivačem in prepirljivcem, toda bil sem miren. Dopisnik se tudi moti, ako meni, da bo njegov dopis v „Gorenjcu“ imel kaj vpliva na našo kmetijsko podružnico. Se poznamo! Mont Pelee je v Ameriki, pa ne v Šenčurju! Olševek, dne 20. maja 1902. Jakob Kozelj.

Z Bleda se nam piše: Prav veseli smo bili Blejci, ko so nas obiskali slovanski časnikarji, Ako bi ne bil malo dež nagajal, bi bilo veselje še večje. Vendar lahko rečemo, da še nobenih gostov nismo šli pozdravljat s toliko radostjo, kakor zadnjič. Posebno nas je zanimalo, slišati jih govoriti razne slovanske jezike. Slišijo se na Bledu tudi sicer večkrat razna slovanska narečja, toda vsa ob enem ne, pa tudi ne s tako prisrčnim povdarjanjem slovanske vzajemnosti in bratstva, kakor zadnji ponedeljek. Razumeli smo Slovane še precej dobro, ako so govorili bolj počasi, razumeli smo jih tudi mi, ki se nismo nikdar učili slovanskih jezikov. Ako bi imeli prilično, učiti se le nekoliko slovanskih jezikov, umevali bi jih z lahkoto in popolnoma. To bi bilo še-le pravo veselje! Pa ne le veselo, tudi koristno bi bilo za nas! Dijaki in izobraženci naši naj se tedaj le prav pridno uče jezikov slovanskih, to bo za ves naš kraj vedno večje praktične vrednosti. Slovani gredo na dan in pridejo tudi na Bled!

Ljubezen med Nemci. V Celju je nabil eden izmed voditeljev celjskih Nemcev Oechs pisarja na magistratu Sonnenburga. Ta je šel tožit,

magistrat pa ga je odpustil iz službe. Taki so „Štájerčevi“ prijatelji po Spod. Štajerskem. Če se fantje kje malo premikastijo, pa jih ti gospodje imenujejo naenkrat surove in neotesane.

Novi goriški nadškof. Monsignor Andrej Jordan, proš goriške stolne cerkve in kapitularni vikar, je imenovan za goriškega nadškofa. Slovesno proglašenje v Rimu bo dne 4. junija.

Odlični vspehi Slovenke v Rusiji. Hčerka g. dr. L. Jenkota in gospe Terezine Jenko gđc. Eleonora Jenko je na peterburški medicinski fakulteti izvršila svoj prvi medicinski rigoroz vseskozi z odliko. Čez par tednov se vrne v domovino na počitnice. Naše najiskrenejše čestitke!

Pesmi Simona Gregorčiča. Simon Gregorčič je izdal tretji zvezek svojih pesmi. Elegantno vezana knjiga stane 4 krone. Knjiga obsega 175 strani in se nahajajo v njej pesmi, še večinoma do sedaj neobjavljene.

Celjski Slovenci — slovanskim časnikarjem! Češkimi in poljskimi časnikarjem, ki so se peljali v soboto popoldne z brzovlakom na časnikarski shod v Ljubljano, priredili so celjski Slovenci lep vsprejem. Nad sto Slovencev zbralo se je na kolodvoru ter ob prihodu vlaka z gromovitimi „živijo“ in „na zdar“ klici pozdravljalo severno-slovenske brate. Narodno ženstvo, ki je bilo v častnem številu zastopano, izročilo je istim lepe cvetlične šopke s slovenskimi trakovi. Naši severni bratje bili so vidno presenečeni nad toli srčnim vsprejemom v — nemškem Celju.

„Slovenska šolska Matica“, pedagogično-književno društvo, je izdalo prvi svoj književni dar ki bo gotovo dobro došel vsem slovenskim šolnikom. Izdala je sledeče knjige: 1. „Realna knjižnica“. Zbirka učne snovi za pouk v realijah na ljudskih šolah. Pomožne knjige za ljudsko-šolske učitelje. I. del. „Zgodovinska učna snov“ za ljudske šole. Sestavil Josip Apih, c. kr. učiteljski profesor v Celovcu. Prvi snopič. — 2. „Pedagoški Letopis 1901. I. zvezek. Uredila H. Schreiner in V. Bežek. Z različnimi sestavki. — 4. „O pouku slovenskega jezika“. Njega doseganje smeri in bodoča naloga. Spisal dr. Fr. Ilešič, c. kr. profesor — Letopisu povzamemo, da šteje „Šolska Matica“ 819 udov, med njimi 13 ustanovnih.

Dvojni samomor v Gorici. Te dni sta skočila v Sočo pri pevmskem mostu raz skalo 33 letni Josip Candutti, črkostavec v Seitzovi tiskarni in bivši odgovorni urednik lista „Il Friuli Orientale“ ter njegova ljubica Marija Grusovin, delavka v Paternolijevi tiskarni, stara še-le 20 let. Candutti je bil zajedno tudi načelnik goriškega socialno-demokratskega delavskega društva. Uzrok samomoru pri Canduttiju je bil baje ta, ker je bil Candutti kot odgovorni urednik lista „Il Friuli Orientale“ obsojen na dva in pol mesečno ječo s postom vsakih 15 dni in to zaradi tega, ker je ta list ponovno razžalil na časti barona Teuffenbacha, ki je bil potemtakem primoran list tožiti, čemur je sledila obsodba urednika Canduttija pred porotniki v Inomostu; glede Marije Grusovin pa se navaja kot uzrok samomoru to, da njeno razmerje s Canduttijem baje ni ostalo brez posledic. Candutti je bil oče štirih nepreskrbljenih otrok. Obadva sta stanovala v eni in isti hiši pri mostu. V pismu, katero je pustil Candutti svoji ženi in v katerem jo prosi odpuščanja, navaja kot edini vzrok njegovo obsodbo. Tri dni pred samomorom sta se oba podala v Trst, odkoder sta se vrnila v tork po noči. Predno sta skočila v vodo, sta se zvezala; on je odložil na breg klobuk, ona pa lasnike. V vodo skočiti so ju najprej videli mesarji g. Fogarja in potem delavci in kmetje. Prvi hip sta se prestrašila vode, in začela klicati na pomoč, a ker sta bila zvezana, se nista mogla več rešiti in kmalu sta izginila v globočini. Ljudij se je takoj nabralo polno na mostu, ki so gledali grozni prizor, ne da bi jima mogli pomagati. Celih pet ur sta se nahajala v globočini vode, kjer sta našla smrt. Še-le okolu 11. ure so ju potegnili iz vode v bližini Susičeve vrvarne ter ju položili na skalo ob vodi. Ljudstva se je nabralo ogromno na bregu, ki so ju gledali iz visoke obrežja. — Pozneje je prišel dr. Pittamiz, ki je konstatiral njiju smrt; prišedši mrtvaški voz pa ju je odvedel v mrtvašnico na pokopališče, kjer so ju v četrtek zvečer ob 7. uri po-

kopali. — Ljudstva se je nabralo pri pogrebu na pokopališču polno, kjer je imel soc. dem. Zei nagrobni govor. Pogreb je bil seveda brez duhovna. Canduttijevo rakev so nosili črkostavci.

Ljudski shod v Italijanskem jeziku vršil se je za Italijane prvič na binkoštno nedeljo v Celovcu, na katerem je bilo navzočih kakih 600 ljudi.

Drobne novice. Umril je v tukajšni deželni bolnični posestnik in trgovec na Vrhniki g. Jurij Grampovčan, oče č. o. frančiškana Kl. Grampovčana. v dobi 74 let. — Binkoštno nedeljo je umrla v Kranju gospa Ivana Majdič, soproga trgovca g. Iv. Majdiča. Pokopali so jo v torek. — „Gorica“ poroča: Deputacija, ki se je mudila te dni na Dunaju, dobila je zagotovilo, da se železnična delavnica gotovo zgradi v Gorici. (Stala bo menda med Kostanjevico in prvimi solkanskimi hišami.) Ako je ta vest resnična, potem mehanične delavnice ne bodo stale v Ljubljani. — Nemški „Schulverein“ je imel o Binkoštih v Ivanovih toplicah občni zbor. Navzočih je bilo 586 delegatov ki so zastopali nad 43.000 članov. Iz Nemčije (!) je prišlo mnogo gostov. Leta 1901 je imel Schulverein dohodkov 408.107 kron 73 h. — Umril je v soboto 17. t. m. ob 2. uri popoldne po kratki, mučni bolezni č. g. Janez Nep. Smukavec, bivši vaški beneficiat, star 32 let. Rojen je bil 12. maja 1870 v Bohinjski Bistrici. — Poročil se je v soboto v Gorici g. And. Jeglič, c. kr. dr. drž. prav. namestnik, z gđc. Marijo Kaučičevo iz Gorice. — Poročil se je v trnovski cerkvi v Ljubljani g. Ant. Jeglič, uslužbenec pri juž. železnici, z gđc. Franico Rozman, hčerko hišnega posestnika Franc Rozmana v Trnovem v Ljubljani. — V pisarno stav. podjetja G. Ceconi & Co. v Radovljici, v kateri se je nahajalo do 80000 kron, so v noči od 13. na 14. t. m. ulomili neznani zlikovci, do denarja pa niso prišli. — Občinski svetnik g. Gorše je bil te dni boter pri sveti birni vojaku 27. pešpolka Fleischmannu. — Stavka tesarjev je končana, ker se tesarji zadovolje s pisano pogodbo, da dobe četrte ure na dan časa za južino in 10-urni delavnik od 15. avgusta. Tudi stavka mizarjev pri kranjski stavbinski družbi je končana. — V justično palačo se preselijo uradi še le meseca avgusta. — Deželni dvorec se slovesno otvori meseca avgusta ali septembra.

Koroški vojvodski prestol. Prebivalci v Kainburgu so vložili petico na koroški deželni zbor, naj se historični vojvodski prestol, ki se nahaja v deželni zbirki, zopet postavi na svoje prvotno mesto na Gosposvetskem polju. V ta namen se postavi iz deželnih sredstev gotična kapela, katere stene bodo naslikane s tozadavnimi historičnimi dogodki, a v sredini bo stal zgodovinski kamen.

Položaj Slovencev. Najnovejši statistični podatki o ljudskem gibanju v avstro-ogrskem cesarstvu dokazujejo namreč, da se je v zadnjih desetih letih število Slovencev zmanjšalo. Pri zadnjih treh ljudskih štetjih se je izkazalo, da je bilo med sto prebivalci v Avstriji 1880 leta 5·23% Slovencev, leta 1890 se samo 5·01 in leta 1900 pa je to število padlo že na 4·67. V času od leta 1880 do leta 1900 je padlo za 0·22%, v času od leta 1890 do leta 1900 pa za 0·34%, skupaj toraj v dobi 20 let za celih 0·56%. To je že znatna izguba, ker predstavlja okroglo 10.000 duš. Pri našem malem narodu je to že silno mnogo in odpira najžalostnejši pogled v bodočnost.

Premeten Ribničan je prišel v bolezniski iskat dobrega sveta k zdravniku. Ko ga ta preišče mu pomoli malo steklenico pod nos, rekoč: „Očka, poduhajte!“ Ribničan poduha. „Dobro“, pravi zdravnik, „sedaj ste ozdravljeni.“ „Koliko sem dolžan“, vpraša Ribničan. „Deset goldinarjev.“ — Ribničan mirno poišče desetak ter ga pomoli zdravniku pod nos; „Duhajte!“ Zdravnik poduha. Ribničan: „No, sedaj ste pa vi plačani“ ter odide z desetakom iz sobe.

Razne stvari.

Gospodarski nauki. Cepljenje trtij v zeleno. — Drug način je cepljenje v sklad med členoma kar je velike vrednosti. Ta način ima pred prvim to prednost, da se trta na spojenem mestu bolj enakomerno razvije. Tretji način je cepljenje

v razklad. Ko najdeš na mladiki pravo mesto za cepljenje, prereži jo med dvema členoma, 6 do 10 cm. nad očesom ravno in ne poševno. Nato vzemi cepič ter ga od obeh strani zagoddi podobno zareži, Razkolji na to mladiko za 2—3 cm. globoko v dve polovici in sicer tako, da bi podaljšana razpoka delila oko v dva dela. V razpoko rabodi cepie 3—4 cm. globoko. Cepičevo oko gleda naj na nasprotno stran, nego gornje oko na podlagi. Potem zaveži! V zeleno cepljenje trte spoznamo že po nekolikih dneh ali so se prijete ali ne. V poslednjem slučaju delo lahko še enkrat ponovimo. Da se cepič lažje prime, obrati je na podlagi vse zakotne popanke, ohraniti je pa vedno listje na podlagi. Kajenje proti mrazu in slani pomaga le tedaj, ako se združi v to svrhu več vinogradnikov in se poskrbi, da je ves vinogradni breg takorekoč v dim ogrnen. Najboljša tvarina za napravljanje dima je plevel, žagovina, pokvarjeno seno, vlažno listje, čreslo, gnoj, rožje, smrečje itd. To je treba že pred pomladjo nanositi na mnogih krajih vinograda (kakih 2—25 m narazen) v kupčke. Na te kupčke se nalije primerna množina smole ali karrama tako, da se razvija pri gorenju ali prav za prav pri tlenju teh snovi prav mnogo dima, zakaj glavna reč pri tem žganju je dim, ne pa plamen, ki vtegne še škodovati.

Samostansko povestilo poročali so razni listi, ki čez vse radi svoj krivi nos vtikajo v stvari, ki jih nič ne brigajo. Rekli so ti dobri prijatelji: Iz samostana Pjove di Lomgo zginila je prednica z zelo bogato v samostanu stanujočo grofico Mauto Gradenigo. Samostanski prijatelji mislili so tu na „samostan“ Pieve di Loligo, ki pa ni v tržaški, marveč v Cenodški škofiji. Grofica, ki je svojim pokojnim možem samostanu, to je bolnici v zvezi z otroškim sirotiščem, res veliko dobrega storila in po moževi smrti v njem stanovala, je šla, kakor vsako leto, za nekaj dni v svojo v Benetkah se nahajočo palačo in se je potem v družini samostanske prednice peljala v Rim čestitat sv. Očetu k jubileju. Od tam se je povrnila nazaj. Res skrivnosten dogodek. Krivonosni čifutski časnikarji in njih krščeni prijatelji so se zopet jedenkrat usedli, toda za svojo blamažo se zmenijo toliko, kakor za lanski sneg, saj so blamaž vajeni, kakor berač mraza.

Kaj kralj ni vedel. Angleški kralj je nedavno obiskal neko šolo. Kdo mi more povedati imena najslavnejših angleških kraljev in kraljic? Kralj Albert in kraljica Viktorija, upili so jednoglasno učenci. Nato vzdigne mal paglavček ročico. Kralj ga vpraša: „No, ljubček moj, veš li še za kacega družega velicega angleškega kralja?“ „Da veličanstvo“, se odreže mladič, „kralj Edvard VII.“ (namreč navzoči kralj sam). Kralj se je smejal in nadalje poprašal mladega priliznenca: „No, katero slavno dejanje storil je kralj Edvard VII.“ Učenec je zarudel in konečno zajecel: „Ne vem, veličanstvo.“ Kralj ga je smehtljaje tolašil: „Potolaži se moj sin, jaz sam tudi ne vem o kakem slavnem dejanju kralja Edvarda VII.“

Judje provzročili so cestne nemire v Odesi. Pri vseh nemirih v Rusiji igrajo židje prvo ulogo. Da sovražijo Rusi Poljake, niso toliko vzrok Poljaki, kakor ravno Judje, od katerih je ubogi poljski narod od najvišjih žlahtničev do ubozih kmetičev popolnoma odvisen. In ti čifuti hujskajo ljudstvo kakor drugod, tudi na Ruskem k upor. Pri cestnih nemirih v Odesi bili so radi upora obsojeni sledeči krivonosni Abrahamovi sinovi. Žlojme, Kufer, Leib, Rachmiel Smoler, Šaje, Majer, Elkin, Jankel, Silberwagen, Berta Schiff, Jankel Šimzelef Šiff, Beer Icig Lubowič. Priznani srčnosti čifutski si lahko domišljujemo, koliko židov je na skrivnem hujskalo na upor, ki so se odtegnili in preprečili sodnijsko postopanje napram njim.

Zakaj Angleži tako malo Burov postreljajo? Opazovalci angleško-burske vojske občudujejo to okoliščino, da je primerno le malo Burov ubitih ali ranjenih. Res je, da je Burov malo, da se vojskujejo razdeljeni v manjše oddelke in da se znajo dobro skriti. So pa še drugi vzroki. Dr. Grimshew trdi, da angleški neuspeh v vojski je temu pripisati, ker angleški vojaki so kratkovidni, ne vidijo dobro sovražnika in zato ga ne morejo zadesiti. Angleži mnogo

streljajo, toda ne v Bure, ampak v gorovje, gozde in skalovje, misleč, da so tam Buri. Grimshew stavi vprašanje na vojno ministerstvo (War-office), zakaj da ministerstvo ne pusti preiskati kratkovidnost vojakov in jim preskrbeti očala, ko toliko skrbi za druge reči, n. pr. preskrbuje vojakom celo umetne zobe.

Grški žandarji tatje. Potomci slavni Helencev odlikujejo se in slove po svoji moralni propalosti. Tudi organi, ki imajo dolžnost čuvati v osebno last, si to radi na nedovoljen način prilaste. . . V kraljevi vili „Dekelia v Tatsionu“ ukradlo je pet grških žandarjev, ki so imeli stražiti vilo mnogo dragocenosti, med katerimi se je nahajalo veliko spomenikov historične vrednosti.

Morilec ruskega ministra Balbašev je bil obešen. Iz njegovih odgovorov navajamo nekatere po „D. Mail“. „Imate sokrivce?“ „Da, celo vrsto!“ „Hočete jih imenovati?“ „Ne, ker je nemogoče imena vseh ruskih podanikov imenovati! Celi ruski narod je moj sokrivec!“ „Ali ste anarhist?“ Balbašev se je zasmel in je zakričal: „Ali ste res taki hinavci? Vi ste anarhisti, ne mi in naša dolžnost je, uničiti Vas!“ — Jetnik je tudi naznanil, da je oseba carjeva brez vse skrbi. Nikolaj II. je po njegovi sodbi dobrosrčen mož, ki sicer nima potrebnega pogleda na vse strani, toda nihilisti hočejo mu prizanesti zavoljo njegove dobrote. Zato bodo pa ministri dobili plačilo. Na razna druga vprašanja je molčal. „Sem v vaših rokah“, rekel je, „delajte kar hočete, mi ne prosimo usmiljenja. Mi delamo za tiste, ki pridejo za nami in ne pričakujemo ničesar za se.“ Iz vsega tega je razvidno, da ni še potlačen nihilizem na Ruskem.

Socijalno demokratiško naznanilo: Brnski socijalno demokratiški list prinesel je sledeč oklic: Karl Pelant, urednik „Novost“ in Antonija plemenita Rande naznanjata vsem sodrugom in znancem, da sta sklenila skupaj živeti in da sta za to določene predpise dne 30. aprila na brnskem magistratu spolnila. Druge nesreče ni bilo.

Nameravan anarhistički napad na nemškega prestolonaslednika preprečila je policija v Chikagi. Policijski šef chikaški je naznanil na shodu ameriških policijskih oblastij, da je bil malo pred prihodom princa Henrika v Chikago v svoji kleti aretiran znan anarhist, ko se je ravno vadil v streljanji s samokresom. Anarhist je obstal, da je nameraval atentant. Da se mu to prepreči, utaknila ga je policija v zapor.

Na antilskih otokih, kjer je na Martiniku izbruhnil vulkan in uničil 40.000 ljudi, še podzemeljske moči vedno ne mirujejo. Mont Pele ne ugasne, ampak zmeraj na novo bruha ogenj iz sebe. Ljudstvo po otokih je vse prestrašeno in zbegano.

Strašna rodbinska tragedija. Na velikem posestvu Wizenski je tamošnji 40letni veleposestnik, Fran vitez Stanek, večkrat milijonar, ustrelil, ko so spali, dva sina, hčer in zatem svojo krasno ženo. Dovršivši to grozno delo, je ustrelil tudi samega sebe iz puške in je ostal mrtev na licu mesta. V ostavljenem pismu pravi Stanek, da je ta obupni čin storil vsled nesrečne špekulacije. Kupil je namreč neko posestvo; ta kupčija da ga je ruinirala, a on ni mogel prenašati misli, da bodo njegovi otroci stradali. Pozneje pa se je doznalo, da sta mu vzlic nesrečni špekulaciji ostala še dva milijona. Zato pa sumijo, da je bila ljubosumnost moževa na ženo resnični vzrok temu činu.

Nekaj iz življenja holandske kraljice. Kraljica Vilemina se je v svoji mladosti težko učila in nerada. Vedno se je svoji materi pritoževala, da ima preveč dela in da se ne more vsega naučiti, toda pritožbe niso pomagale. Kraljica je izvolila drugo sredstvo. Enkrat je na sprehodu vrgla v poštni nabiralnik pismo, ker je mislila, da je nihče ne opazi. Vzgojiteljica pa je to zapazila in naznanila kraljici, ki je dala pismo takoj poiskati in ga je odprla. Napis se je glasilo: „Mojemu narodu!“ in v listu je prosila kraljica Vilemina svoje podložnike, da jo vzamejo v varstvo in jo rešijo njenih sovražnikov — učiteljev. — Imela je tudi dosti prijateljic med hčerami imovitih meščanov. Opozorili so jo na to, da to ne gre, da ima take pri-

jateljice in da ne sme občevati z njimi. Ko je enkrat tako svojo prijateljico srečala ni smela jo nagovoriti in tudi ne pozdraviti, jokala je in ji je potem skrivaj pisala: „Ne misli, da sem prevzetna, ampek ubogati moram. Ne zameri — svoji Viljemini!“

Dunaj ima največ judov. 153.400 judov ima Dunaj, za njim pride Budimpešta z 149.600 Odesa s 143.400, Berolin z 110.000, Varšava z 104.700 in za Varšavo še le London, ki šteje 5 milijonov prebivalcev v 96.000 judi. In nekateri se čudijo, da je na Dunaju toliko antisemitov; še premalo jih je, če bi jih bilo več, bi šli judje že davno tje kamor spadajo, v obljubljeni deželo namreč.

Zaupanja v hranilnico ni imel nek kmetič v neko mestno hranilnico na Nizozemskem in poskusil je, če je hranilnica poštena, na sledeč način. Iz svoje hranilne knjižice dvignil je 50 gld. Ko mu je uradnik denar naštel, rekel je kmetič: Sedaj je dobro, kar nazaj vzemite denar, dandanes se mora vsakdo prepričati, če je denar varno shranjen, in šel je proč.

Junaki mož. Jako pogumen je moral biti delavec Glöcker v Saski Kamenici, ki je postal peti soprog trikrat ločene in enkratne vdove Ane Kleisl. Oklic se je glasil: Karol Anton Glöckner, delavec, vzame nevesto Ano Kleisl, ločeno Zschoike, preje ločeno Andre, vdovo Albert, ločeno Heinze, rojeno Morgenstern.

Novi tajni svetnik. Cesar je imenoval solnograškega nadškofa dr. Jan. Katschthalerja tajnim svetnikom.

Varčni kralj. Laški kralj posnema svoj vzor, nemškega cesarja — v varčnosti. Njegov kuhinjski šef, ki je imel od kralja Humberta mesečne plače 400 lir ima sedaj le tri petinske in ko se je ta enkrat pritoževal kraljici Geleni, je takrat še le naletel. Kraljica mu je rekla: „Vi imate toliko plačo, kakor pri nas vojni minister. Svetujem Vam, da ne greste v Črno Goro; tam bi morali lakote umreti!“ Za hrano svoji družini, to je 450 oseb da plače Viktor Emanuel na dan 1000 lir. Prodal je tudi svojih 800 konj in ni kupil drugih. Vačnost in priprostost kraljeva je po Italiji znana.

Italijanska kraljica udoma Margareta se je postarala. Nosi vedno obleko žalovanja, katero je odložila le pri krstu pricezinje Jolande. Vsaki dan molí več ur in doprinaša dela krščanskega usmiljenja. Nekaj časa je imela to misel, da kupi otok Pijonoso in da bo tam v samotni živela, ločena od sveta. Na prošnjo svojega sina je popustila to misel in je šla na potovanje. Kjerkoli se je prikazala, bila je navdušeno sprejeta, toda vse to ni zmanjšalo njenega žalovanja, ne njene pobožnosti. Sedaj se pripravlja iti v Sveto deželo. Ko se vrne, bo sezidala v Monzi kapelo in samostan in tamkaj bo baje živela do smrti.

Kitajsko sredstvo proti davici je sledeče in kakor je priporočila kitajska vlada. Davica pričenja se s tem, da bolnika prične boleti vrat in da postane glava vroča. Če se ti znaki pojavijo, skrbeti je takoj za glisto. Glisto naj se dene živo v suho črno češpljo, iz katere naj se jedro izuzame in vse naj se dene v usta. Na to se prične bluvati. Ako je slučaj težak, mora češplja biti z glisto toliko časa v ustih, da se bolnik spluje. Glisto se lahko najde v vlažni zemlji, češplja se lahko kupi v lekarni. Pljuvati se ne sme na tla marveč v posodo, ki je z vodo napolnjena. Sprazniti se sme posodo le tam, kjer ne stanujejo ljudje. Najboljša sredstva proti davici so: surova repa, olive in morska trava.

Usmrčenje Y Hsiena na Kitajskem. Pred nekaj časa razširjala se je po časnikih vest, da se je prejšnji kitajski guverner kitajske province Schantung usmrtil in sicer z zlatom. Namreč v zlatih penah naj bi bil opij, s katerim naj bi si bil Y. Hsien končal življenje. Y. Hsien bil je eden glavnih sovražnikov ptujcev in je v Taiyeseufu prouzročil grozno pregananje, v katerem je lastnoročno pomoril več moških in žen. Ptuje vlade zahtevale so smrtno obsodbo. Kitajska vlada se je vdala in zapovedala vsmrčenje Y. Hsiena. Y. Hsien bil je ravno na potovanju v pregnanstvo na kitajsko mejo. V Laudša povabil ga je k sebi za nekaj dni njegov stari prijatelj Li-Hu-gen na svoj dom, da bi skupno prazno-

vala novo leto. Toda ravno na novega leta dan prišla je Li-Hu-gen uradna brzojavka, da je Y. Hsien obsojen k smrti in naj Li-Hu-gen obsodbo izvrši. Toda on ni hotel izročiti svojega prijatelja rabelju in se je usmrtil raje sam. Ko se je v mestu zvedela vsebina cesarske brzojavke, jelo je ljudstvo plakati in javno slaviti Y. Hsiena kot domoljuba. Mestni dostojanstveniki so mu hoteli pripomoči k begu, toda Y. Hsien je odločno izjavil: cesar zahteva mojo smrt in cesarja moram ubogati. Zjutraj dne 22. februarja zbrali so se kitajski mandarini v stanovanju Y. Hsienovem. V dvorani bila je preproga, na katero je pokleknil Y. Hsien, priklonivši se proti cesarski palači. Hitro je pristopil rabelj in mu urno prerezal vrat in Y. Hsien bil je mrtev.

Vprašanje o napitninah. Kdor malokdaj potuje in k tem smemo šteti pač tudi poletne izletnike, je dostikrat v zadregi, koliko napitnine bi dal raznem službanemu osebju, s katerim pride v dotiko. Marsikdo seže v takih slučajih bolj globoko v žep, kakor bi bilo potrebno. Mnogo se je sicer že proti napitninam pisalo in zabavljalo, toda doseglo se ni ničesar. Le malo je tudi hotelov, v katerih so napitnine prepovedane. Na nekem švicarskem shodu, na katerem so bili zastopani: društvo švicarskih agentov, hotelirjev in društvo gostilniškega osebja Helvetia, na katerem se je razpravljalo o ureditvi napitnin se je sklenilo sestaviti „tarif o napitninah. Ta tarif obsegaj pred vsem postavke vratarju za redna in izvanredna vratarjeva dela kakor tudi za ostalo osebje.

Amerika judom. V Novem Jorku bode na mestu javnih mestnih nasadov postavljen spomenik judu Hirsch-u. Napis na spomeniku je baje sestavil sam predsednik Roosevelt, prav za prav Rosenfeld. „Kat. Listy“ dostavljajo, da bi imel prijatelj judov še zapisati na ta spomenik, koliko ljudij je Hirsch pripravil na beraško palico.

Stoletni jubilej salutiranja. Dne 4. maja je minulo ravno sto let, kar je bil v armadi upeljan sedanji način pozdravljanja. Poprej so se vojaki odkrivali, kakor drugi ljudje. Salutiranje je upeljal Friderik Viljem III.

Največja plavetna ladija. V Geestemunde je bila te dni spuščena v morje največja ladja imenovane vrste „Preuss“. Daljava je 133,5 m, širjava 16,4 m in površje plah. je 5560 m². Ladja nese težo 80 tisoč metr. centov, to je nekako toliko, kar zamore peljati 12 tov. vlakov, ki imajo po 60 vagonov. V eni uri prepluje ta ladija pri ugodnem vremenu 17 morskih milj.

Nov način za pripravljavanje železničnih voz izumil je Amerikanec H. Cordill. Nova znajdba omogočuje, da strojevodja iz stroja pripne vozove brez druge pomoči. Znajdba je tako praktična, da lahko iz stroja strojevodja sam ali pa njegov pomočnik vodi pripenjanje. Vsekakor važna znajdba in to tembolj, ker so, kakor znano, železniški pripenjači v vedni smrtni nevarnosti pri izvrševanju svoje službe.

Dohodki vladarjev. Največje dohodke ima ruski car, na uro ima dohodkov 6000 kron, za njim je turški sultan z 4080 kronami, naš cesar z 2580, nemški cesar z 2160, laški kralj z 1584 angleški kralj z 1584, predsednik francoske ljudovlade z 1200, belgijski kralj z 212 in najrevnejši je predsednik severoameriških zedinjenih držav, ki ima na uro le 36 kron dohodkov. Toda dohodki vladarjev se niti primeriti ne dajo z dohodki judovskih velekapitalistov.

V postelji. Znani francoski pisatelj in časninar Glement je bil v 18. stoletju na posebno dobrem glasu, dasiravno je vse, kar je pisal, pisal v postelji, ker je bil mnenja, da je hudo bolan. Šest let je bil vedno in neprenehoma v postelji in v tem času, po šestem letu zve, da se bo eno njegovih dramatičnih del predstavljalo v Theatre Français. Hitro se vzdigne in gre peš v omenjeno gledališče. Prišel je, vsedel se je in je poslušal ter je bil ob enem priča, kako je občinstvo med igro z žvižganjem, izražalo svojo nezadovoljnost. Nejevoljen je vstal, odšel domov in vlegel se je zopet v posteljo, kjer je ostal do svoje smrti.

Avtomobilov se vidi dandanes vedno več in resno žugajo spodriniti porabo konj pri vožnji Avtomobile goni ali par ali pa električna. Koj,

ko se je znašel parni stroj poskušalo se je tudi avtomobile. Prvi parni voz znašel je Cugnots že 1769 l. Toda sto let ni bilo na tem polji napredka. Bil je čas železnic. 1878 razstavil je Bollee na pariški razstavi umeten parni voz, toda bil je nevaren in drag, cena mu je bila 10 do 15.000 frankov. Praktični parni voz izdelati posrečilo se je šele leta 1890 Serpoletu. Uporabljajo se sedaj parni vozovi več vrst. Z motornimi vozovi, kateri se gonijo s petrolejem ali bencinom bavil se je prvi Benz v Banuhaimu. Sedanje njegove patent motore goni bencin. Nadalje so motorni vozovi Daimlerjevi običajno v Nemčiji. Tudi ameriški in francoski avtomobili so priljubljeni. Tudi špirit se pri avtomobilnih vozovih uporablja. Imamo tudi električne avtomobile. Prvega preskušali so že 1838 v Groningenu in Tivrinu. Opaža se pa, da so elektriški avtomobili pretežki in zato nepraktični. Toda avtomobili so že kakor biciklji zgubili važnost kot šport. Uporablja se jih za prevažanje blaga in pri pošti drugod. Tudi v armadi se jih poskuša uvesti. Proizvaja avtomobilov je že tudi jako razvita.

Reforma ženske obleke. Veliko upanja stavijo preosnovitelji ženske obleke na razstavo novih ženskih noš v Berolinu brez vsacega moderca. Obleko naj nosijo samo rame in ne sme ista obsegati niti jopice niti bluže.

Pes preprečil vlom je v Bazelu na Nemškem. Dva dobro oblečena Italijana pripeljala sta se v glavni bazeliški hotel. Oddala sta hotelirju velik kovček in naročila, da prideta pozno v noči nazaj prenočiti. Ker gostov ni bilo nazaj, zaprl se je hotel v polnoči in se je spustil pes raz verige. Komaj pa je bil pes spuščen z verige, začel je divje lajati in grizti kovček, od katerega ga niso mogli spraviti proč na nikakoršen način. Gospodarju se je obnašanje psa čudno zdelo, in poslal je po policijo, ki je kovček odprla in v njem našla moža z nabitim revolverjem. Izvan moža bile so v kovčku vse priprave za vlom železnih denarnic. Ko sta se ostala dva Italijana, ki sta v hotel spravila sotovariša, se vrnila v hotel, jih je prijazno vsprejelo oko postave v svoje varstvo in jih odpeljalo v bazelsko „špekamro.“

Blaznost in pijančevanje. V zadnjem letu (1900/1901) je došlo v blaznico Dalledorf 1000 blaznih moških in 487 žensk. Mej temi bolniki je bilo 314 moških in 6 žensk, ki so bili udani pijači. 67 moških je prišlo že drugič v zavod, 29 tretjič, 15 četrtič, 10 petič, 21 od šestič do desetič, 2 dvanajstič 3 pa celo šestnajstič. Največ pijancev je bilo v starosti med 31—50 let. Najmlajši pijanec-bolnik še ni bil 20 let star, najstarejši pa čez 70 let. Zanimive številke, ki dokazujejo, da je boj proti alkoholu pač potreben.

Rdeči nagelj je cvetlica, katero zelo ljubi nemški cesar Viljem. Za to cvetlico ima cesar posebno vazo in cesarica ga o posebnih priložnostih najbolj zveseli s šopkom rdečih nagelnov. Tudi drugi dvorjani posnemajo cesarja. Kakor znano, služi rdeči nagelj socijalni demokraciji kot strankarsko znamenje, ki ga pa nemški soc. demokrati več ne marajo, ker nočejo posnemati — cesarja. V zadregi so sedaj za drugo primerno cvetlico. Nekateri poredneži trde, da si krščanski zapeljani socijalno demokratiški delavci kadar spregledajo čifutske sleparije, pripno — beli nagelj za svojo cvetlico — in ob enem za strankarsko znamenje.

Požar na Srpenici. Dne 4. t. m. je nastal na Srpenici ogenj, ki je uničil 12 hiš in 3 gospodarska poslopja. Od hišnih posestnikov, da je bilo zavarovanih le 10, dva pa da nista bila zavarovana. Sodi se, da bi bili otroci zakrivali požar.

GLASNIK.

Strankarski shod nemških katoliških delavskih društev štajerskih.

Izvirno poročilo.

O binkoštih vršilo se je zborovanje katoliških delavskih društev graške škofije v Knittelfeldu na Štajerskem. Zborovanje vršilo se je

v dvonadstropnem katoliškem delavskem domu v Knittelfeldu, ki je last ondotnega katoliškega delavskega društva. Zborovanje vršilo se je dostojno, mirno, trezno in stvarno. Zborovalci naredili so na ptujega zborovalca utis, kakor da bi zborovali stari, skušeni parlamentarci, ne pa zastopniki delavskih društev. Z veliko vneto udeleževali so se razprav delavci sami, videlo se je, da so prepričani o stvareh, za katere se bore.

Zborovanje je bilo naporno. Trajalo je od 10. ure dopoldne in popoldne od 2. do 7. ure zvečer. Ob 8. uri zvečer bilo je slavnostno zborovanje, ki je bilo zaključeno ob 11. uri zvečer.

Drugi dan, binkoštno nedeljo, pričelo se je zborovanje ob 8. uri zjutraj in je trajalo do 12. in popoldne od pol 2. do 5/4 5. ure. Pohvale vredno je, da so zborovalci vstrajali. Ne bomo nadlegovali čitatelje z dolgim suhoparnim poročilom, tudi ne z razpravami, ki se tičejo notranjih razmer ondotne organizacije, navesti nam je le ono, kar ima splošen pomen za delavstvo.

V zvezi je 37 delavskih društev z 4273 člani koncem leta 1901 in se je priredilo lansko leto 296 shodov, z odbori so imeli 324 sej, razpravnih večerov bilo 86; dalo se je 42 gledaliških predstav in 67 veselic. Knjig za posojevanje članov je v društvih 11.083. Na podporah dalo se je in sicer bolnišćine 1668 kron 40 h, brezposelnim 153 kron 60 h, pogrebščine 442 kron 20 h; potne podpore 123 kron 30 h; skupno torej 2388 kron 40 h.

V zvezi je tudi takozvani Volksschutz, ki skrbi svojim članom, ki so vsi katoliško organizirani delavci, pravno varstvo, posredovanje služb in skrbi tudi za obolele svoje člane v smislu postave tičoč se zavarovanja delavcev na slučaj bolezni. Ustanovil je Volksschutz mnogozasluženi državni poslanec V. kurije Šoiswohl, po poklicu samodelavec, ki je bil na zborovanju tudi navzoč. Zastopano je bilo tudi dunajsko delavsko strankarsko vodstvo v osebi mnogozaslužnega in velikega prijatelja kat. delavstva, kateheta Bittnerja. Ker je bil dnevni red velevažen, odposlala je na zborovanje tudi Slov. kršč. socialna zveza svojega zastopnika, ki je bil ob enem pooblaščen zastopati Hrvatsko delavstvo po osrednem odboru hrvatske radničke zajednice.

Sklenilo se je na zborovanju z vso energijo nastopiti za starostno delavsko zavarovanje, nadalje je strankarski shod sklenil pristopiti osrednji dunajski zvezi. Sklenilo se je tudi, naj vodstvo stopi v dotiko z merodajnimi mariborskimi krogi z namenom, da se tudi za Spodnjo Štajersko osnuje zveza katoliško delavskih društev. Veliko političsko razsodnost pokazali so ob tej priliki vodilni krogi nemškega kat. delavstva. Predlog poročevalca o organizaciji in agitaciji stremil je namreč, naj se delokrog graške zveze raztegne na vse Štajersko. Pri tej priliki je zastopnik slov. kršč. socialne zveze ta korak pozdravil, pri tem pa odločno povdaril, da s tem izraža le svoje subjektivno mnenje, ker ni pooblaščen od svojih mandantov v tem vprašanju zavzeti stališča, to pa zato ne, ker mu o tem predlogu ni bilo znanega ničesar. Njegovo subjektivno prepričanje je. Korak ta, da se zasnuje za spodnje štajerska katoliška in krščanska socialna delavska društva zveza, je pozdravljati tem bolj, ker se je žalibog, na Spodnje Štajerskem za razširjenje krščanske socialne delavske zavesti storilo premalo. Pozdravil je tudi stremljenje zborovalcev za uvedenje starostne preskrbe delavcev in obljubil, da se temu stremljenju pridružijo tudi slovensko krščanski socialni delavci. Želel je pa, naj bi tudi nemško delavstvo z vso vneto lotilo se organizacije ženskega delavstva; ker le, če organiziramo žensko delavstvo, zmagali bomo, drugače pa nikdar.

Slavnostno zborovanje na binkoštno nedeljo ob 8. uri zvečer bilo je izborno obiskano. Bil je naznanjen politički shod. Velika dvorana katoliškega delavskega doma v Knittelfeldu bila je natlačena polna. Zborovanje vršilo se je ob pogrnenih mizah. Pri zborovanju svirala je godba knittelfeldskih železničarjev iz-

borno, in sicer tako: jeden komad zaigrala je godba in sledil je govor. Govorili so: šefredakter Schwelcher graškega „Volksblatta“ o socialni demokraciji in o nalogah kršč. soc. delavstva, obsodbe vredno je v strankah neednost, lenoba in brezupje. Neustrašeno v boj za naše svetinje Drž. poslanec Šoiswohl, ki je primerjal boje štajerskih nemških katolikov z kulturnim bojem in odločno napadel avstrijsko birokracijo, ki je pa največ vzrok, da ni delavsko starostno zavarovanje že zakon. Naznanil je, da se name-rava v zakonskem načrtu za starostno zavarovanje delavsko ustanoviti III. kategorije ali vrste in sicer z letno pokojnino 300, 200 in 100 gld. Za živeti premalo in za umreti preveč!

Zastopnik strankarskega delavskega vodstva avstrijskega tudi nam Slovincem dobro znani Bittner razlagal je boje, ki jih bije katoliško dunajsko delavstvo s svojimi nasprotniki, ki se žal, nahajajo tudi v krščansko socialni dunajski stranki sami! . . . Zastopnik organiziranega krščansko socialnega hrvaško-slovenskega delavstva je bil pri nastopu burno pozdravljen. Razvil je sledeče misli: Akoravno Jugoslovan, prišel sem na vaš shod, dobro vedoč, da pridem med somišljenike. Saj znano je, da so katoliški možje nemške narodnosti vedno bili pravični opravičenim težnjam slovenskim. Trdno sem prepričan, da so narodnostne boje prouzročili judje, oni judje, ki še sedaj vlivajo olje na ogenj narodnostne prenapetosti, dobro vedoč, da se v kalnem lahko lovi in s tem, da podpihujejo narodnostno strast, mečejo narodom pesek v oči, da narodi na vidijo juda, ki jim dere kožo raz telo. Slične razmere, kakor pri vas, vladajo tudi pri nas. Socialna demokracija je v svojem nastopu taka, kakor pri vas. Tudi mi imamo pri nas proč od rimovce, zovejo se narodno napredna stranka, samo to jih razlikuje od vaših, da oni silijo v pravoslavje, med tem ko vaši proč od rimovci stremlje v protestantizem in v svojo novo vero, k nemškemu vseočetu. Razlikuje se naša liberalna sodrga od Vaših s tem, da je v svojem blatenji veliko podlejša in surovejša nego so Vaši Vsemenci. Kot dokaz naj Vam služi izraz, s katerim je njihov organ nazival slavno vladajočega sedanjega velicega papeža Leva XIII., ki je ob enem velik prijatelj Slovanov, našega socialnega papeža, ki ga spoštujejo celo brezverci, „izvržek človeštva“. (Burni pfuj klici in teptanje z nogami dle časa, govornik je moral prenehati). Ako se na tak način psuje slavni papež in slovenski prijatelj, lahko si je misliti, kako so psovani pri nas ljudje, ki dvigajo in se bore za krščansko stvar! Sodnijske razmere so pri nas take, kakor pri vas

Vprav neznosne razmere vladajo na Hrvaškem. Znano je, da je ogrska vlada pod vplivom judov in da je, kakor na Ogrskem tudi na Hrvaškem jud popoln gospodar. V neznosnih razmerah živi, trpi in se bori hrvaško krščansko socialno delavstvo. Hrvaška pod judovskim uplivom stoječa vlada ne pripusti delavcem snovanje izobraževalnih ne strokovnih, kaj še političkih društev. (Glasni čujte in pfuj klici). In to pričetkom 20 stoletja v omikani državi pod žezlom habsburške katoliške dinastije menda v zahvalo zato, da so Hrvatje leta 1848 rešili dinastijo s tem, da so se pod banom Jelačičem proti revoluciji borili. Zahvali se državnemu poslancu delavcu Šoiswohlu za njegovo moško nastopanje za delavske koristi, nemško krščansko delavstvo bodi prepričano, da bode i jugoslovenska katoliška demokracija v boju za krščanska načela, in za delavske koristi solidarno postopala z nemškimi somišljeniki.

Sledili so govori: Bleimauer napadal je oestro nemške nacjonalce; Gürtler, ustanovnik Zveze nemških kat. društev je v nepremagljivo šaljivim govorom navduševal navzoče k vstrajanju pri načelih krščanskih in sourednik „Graškega Volksblatta“ Kristijan Fischer, ki je za-trjeval simpatije in moralno pomoč jugoslovenski kat. demokraciji v njenem boju. Mnogo bi še navedli, toda dovolj je — krščansko delavstvo se vzbuja povsod in njega nasprotniki naj se treso!

M. M—c.

Delavske drobtine.

Izleta „Slovenske kršč.-socialne zveze“ na Šmarno goro drugo nedeljo meseca junija se udeleži več delavskih društev s pevskimi in tamburaškimi zbori. Na Šmarni gori se bode aranžiralo več veselic naenkrat. Tudi nekaj drugih bratov Hrvatov pride o tej priliki mej svoje slovenske tovariše.

Slovenska kršč. soc. zveza se udeleži procesije sv. Rešnjega Telesa. Somišljeniki se pred procesijo zbirajo ob 8. uri zjutraj v veliki dvorani „Katol. Doma“.

Izid volitev delegatov bolniške blagajne tovarniških delavcev v Vevčah je bil tak, kakeršnega smo prerokovali že lansko leto. Vevški socialni demokratje, ki so popolnoma enaki ljubljanskim, so poraženi. Kršč. socialistov je izvoljenih 20, samo dva socialna demokrata sta z majhno večino izvoljena v oddelkih, kjer je prav malo delavcev. Naprej krščanski delavci do novih zmag!

Trboveljska premogarska družba je razdelila med svoje delničarje za preteklo leto 1.190.000 kron, t. j. 22 odstotkov. Ves dobiček znaša 2.112.326 kron. — Vsi spodnještajerski kmetje niso lani imeli toliko čistega dobička.

Več sto centov slame (otepov)

vsake vrste (1 star cent stane 1 gld.)

30 3—1 ima na prodaj

Mavril Mayr,
pivovarna v Kranju.

Pozor! Pozor!

Prijatelj, ako hočeš najcenejše in najpri-stnejše vino piti, tedaj se potrudi v gostilno na Francovo nabrežje, kjer ga toči

Josip Maček

po sledečih cenah: 9 x—18

Istrijansko, belo, liter po	28 kr.
Cviček	32 „
Bizelsko	36 „
Rebula	40 „
Refoško	48 „

Čez ulico točijo se zgoraj navedena vina pri litru 2 kr. ceneje.

Opozorjam Te pa posebno, da se tam dobi črni istrijaneč po 24 kr. liter, kateremu je vsaka konkurenca izključena, bodisi po kakovosti ali po ceni.

Anton Belec

Št. Vid nad Ljubljano,

izdeluje in ima v zalogi cerkvene svetilnice ali stalnice, dve po:

iz kositarja 24, 30, 36, 40 K, iz medenine 30, 36, 60, 70, 80, 100 K; obhajilne svetilnice iz kositarja po 4 K, iz medenine po 10 do 20 K; puščice z zvončki za pobiranje milošćine, iz kositarja po 3 K, iz medenine po 10 K; štedilna železna ognjišča, vsa železna in tudi razna za vzdavanje.

➡ Pokrivanje in barvanje zvonikov ter napeljevanje strešnih zlebov in strelovodov. ➡

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd. — S kritevjo zvonikov prevzema ob jednom tesarska dela. 15 13—8

Vožnji red državne železnice

od 1. maja 1902.

Ljubljana — Trbiž.

541	1224	705	1151	356	1000	iz	Ljubljane (juž. kol.)	v	325	712	1116	444	851	838
544	1227	708	1154	359	1003	v	Ljubljana (drž. kol.)	iz	322	709	1113	441	848	835
545	1228	713	1158	402	1004	iz	Vižmarje	v	319	706	1111	436	845	832
558	1236	722	1206	410	1012	iz	Medvode	v	312	659	1104	429	836	825
608	1246	733	1216	421	1022	iz	Škofja Loka	v	303	650	1055	420	827	816
615	1258	747	1230	435	1034	iz	Kranj	v	251	688	1043	407	815	804
627	112	804	1246	451	1046	iz	Sv. Jošt (postajal.)	v	238	626	1031	354	801	750
632	116	809	1250	456		iz	Podnart-Kropa	v	231	620	1026	346	752	741
642	120	823	105	511	1102	iz	Otoče (postajal.)	v	221	610	1016	336	742	730
	133	829	109	516		iz	Radovljica	v	213	604	1010	329	735	
	146	841	122	529	1118	iz	Lesce-Bled	v	202	554	959	318	724	
	154	853	138	541	1125	iz	Žerovnica (postajal.)	v	156	548	953	312	718	
	204	904	143	551		iz	Javornik	v	144	538	940	253	659	
	213	914	152	600	1143	iz	Jesenice	v	137	531	933	245	651	
	225	925	204	611	1153	iz	Hrušica (postajal.)	v	131	525	927	239	645	
		930	209	616		iz	Dovje	v		516	919	230	636	
	241	942	221	627	1209	iz	Kranjska Gora	v	113	507	910	221	627	
	308	1004	243	649	1229	iz	Radeče-Bela Peč	v	1253	447	852	201	605	
	315	1018	255	701	1241	iz	Trbiž	v	1241	435	841	149	553	
	329	1032	309	715	1255	iz		v	1222	417	825	131	535	

Z * zaznamovani vlaki vozijo samo ob nedeljah in praznikih od 1. junija naprej.

Ljubljana — Straža — Toplice.

717	105	708	iz	Ljubljane (juž. žel.)	v	844	232	835
728	116	719	iz	Ljubljane (dol. žel.)	v	834	222	825
739	127	730	iz	Lavrica	v	822	210	813
746	134	737	iz	Škofljica	v	816	204	807
801	149	752	iz	Šmarje-Sap	v	802	150	758
809	157	800	iz	Grosuplje	v	752	140	743
817	205	808	iz	Žalna (postajal.)	v	740	128	731
830	218	821	iz	Višnja Gora	v	727	115	718
841	229	832	iz	Zatičina	v	717	105	708
855	243	846	iz	Št. Vid pri Zatičini (post.)	v	703	1251	654
904	252	855	iz	Radohova Vas	v	659	1241	644
909	257	900	iz	Št. Lorenc n. K. p.	v	648	1236	639
922	310	913	iz	Velika Loka	v	635	1223	626
930	318	921	iz	Trebnje	v	628	1216	619
944	332	935	iz	Ponikve (postajal.)	v	616	1204	607
950	338	941	iz	Mirna Peč	v	607	1155	558
1003	351	954	iz	Novo Mesto	v	555	1143	546
1023	411	1014	iz	Straža-Toplice	v	534	1122	525
1031	425		iz		v		1114	511
1049	443		iz		v		1006	453

Grosuplje — Kočevje.

821	209	812	iz	Grosuplja	v	746	134	737
835	223	826	iz	Predole (postajal.)	v	732	120	723
845	233	836	iz	Čušperk	v	725	113	716
859	247	850	iz	Dobre Polje	v	712	100	703
911	259	902	iz	Velike Lašiče	v	701	1249	652
930	318	921	iz	Ortenek	v	645	1233	636
946	334	937	iz	Ribnica	v	627	1215	618
1011	359	1002	iz	Srednja Vas (postajal.)	v	601	1149	552
1018	406	1009	iz	Kočevje	v	554	1142	545

Ljubljana — Kamnik.

1025	728	205	650	iz	Ljubljane (drž. kolodvor)	v	649	1106	610	955
1038	741	218	704	iz	Tavčarjev dvor (postajal.)	v	636	1053	557	942
1041	744	221	707	iz	Črnuče (postajal.)	v	632	1049	553	937
1102	805	242	728	iz	Trzin	v	612	1029	533	917
1109	813	250	737	iz	Domžale	v	605	1022	526	910
1118	823	300	748	iz	Jarše-Mengiš	v	552	1012	515	900
1123	828	305	753	iz	Homec (postajal.)	v	543	1006	508	853
1137	842	319	807	iz	Kamnik	v	530	958	455	840

Z * zaznamovani vlaki vozijo od 1. maja do konca septembra in sicer samo ob nedeljah in praznikih. Nočni čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj (600 do 559) označen je s tem, da so podčrtane številke minut.

Zadružna tiskarna v Ljubljani

priporoča

najnovejše vizitnice, koverte s firmo, naslovna pisma itd. itd.

Trgovsko obvestilo.

P. n. gg. trgovcem in kupujočemu občinstvu naznanjam, da sem s sprvim majem t. l. prevzel

trgovino z norimberškim blagom

od gospoda

Augusta Auer-ja

na Starem trgu številka 5 v Ljubljani

in jo bom vodil tudi zanaprej v sedanjem obsegu.

Potrudil se bom, da ohranim zaupanje te znane tvrde s solidno in ceno postrežbo in prosim p. n. gg. trgovce in slavno občinstvo, da tudi meni ohrani dosedanje zaupanje.

Bilježim z velespoštovanjem

August Auerjev naslednik
J. Korenčan.

20 3-2

Somišljeniki!

Pripravite se na

izlet na Šmarno goro!

Dan izleta bo drugo nedeljo v juniju.

Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“.

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva o o o o
Kn zippova sladna kava

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko
ključavničarstvo

Josip Weibl

nasl. tvrde J. Spreitzer

Slomškove ulice št. 4

priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini svojo

izborna urejeno delavnico

v kateri izdeluje 7 49-18

žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje
pri spomenikih in na mirovniku, obmejno
omrežje, vežna vrata umetno in preprosto iz-
delana, balkone, verande, paviljone, stolpne
križe, štedilnike itd. itd.

Specijaliteta: Valjični zastori —
Železne konstrukcije — Vodne sesalke
Napeljevanje vodovodov.

Napravlja troškovnike in načrte po poljubnih
risbah v različnih slogih in pošilja poštino prosto.

Vse poprave

izvršuje najvestnejše in zanesljivo po najnižji ceni.

Cene so primerne solidnemu delu dokaj nizke.

Sukneno blago

za spomladanske in letne obleke

v največji zalogi

pri 17 18-13

R. Miklauc

Ljubljana, Špitalske ulice št. 5.

O zelo nizkih cenah in lepih vkusnih
vzorcih se lahko vsakdo prepriča.